RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

nr. RvVb/A/1617/0120 van 4 oktober 2016 in de zaak 1314/0337/SA/3/0270

In zake: de heer **Johan DE BLESER**

bijgestaan en vertegenwoordigd door: advocaat Philippe VAN WESEMAEL kantoor houdende te 1050 Brussel, Louizalaan 235 waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partij

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het departement RWO, afdeling Vlaams-Brabant

bijgestaan en vertegenwoordigd door: advocaat Philippe DECLERCQ kantoor houdende te 3320 Hoegaarden, Gemeenteplein 25 waar woonplaats wordt gekozen

verwerende partij

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 24 januari 2014 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement RWO, afdeling Vlaams-Brabant van 2 december 2013, waarbij aan de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening, hierna de aanvrager, een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een sportgebouw met tribune, kleedkamers, sanitair, cafetaria en evenementenzaal + aanleg sportterreinen, parking en omgevingsaanleg.

De bestreden beslissing heeft betrekking op de percelen gelegen te 1745 Opwijk, Diepenbroek zn / Droeshoutstraat tussen 24 en 17 / Groenstraat zn en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie F, nummers 214B, 242, 244B, 245A, 246C, 247B, 248A, 249H, 249K, 252T, 256E, 257G, 257M, 258C, 259A, 260A, 261 en 262E.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1. Met een arrest van 20 oktober 2015 met nummer RvVb/S/1516/0131 heeft de Raad de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen. Vermeld arrest is aan de partijen betekend met een aangetekende brief van 5 november 2015.

De verzoekende partij heeft met een aangetekende brief van 18 november 2015 tijdig een verzoek tot voortzetting ingediend overeenkomstig artikel 4.8.19, tweede lid VCRO.

De verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

2.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 10 mei 2016, waar de vordering tot vernietiging werd behandeld.

Kamervoorzitter Filip VAN ACKER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Philippe VAN WESEMAEL die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Thijs VAN DEN AUDENAERDE die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

Op 20 augustus 2012 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de aanvrager bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor "het bouwen van een sportgebouw met tribune, kleedkamers, sanitair, cafetaria en evenementenzaal + aanleg sportterreinen, parking en omgevingsaanleg".

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 maart 1977 vastgestelde gewestplan 'Halle-Vilvoorde-Asse', gelegen in gebied voor dagrecreatie. De percelen zijn eveneens gelegen binnen de grenzen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Nanove', goedgekeurd door de bestendige deputatie van de provincie Vlaams-Brabant op 21 augustus 2008. De percelen zijn niet gelegen binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

Het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Onroerend Erfgoed brengt op 31 augustus 2012 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het Agentschap Natuur en Bos brengt op 27 september 2012 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het provinciebestuur van Vlaams-Brabant brengt op 12 oktober 2012 een gunstig advies uit.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Opwijk verleent op 3 september 2012 het volgende gunstig advies:

. . .

Beschrijving van de bouwplaats, de omgeving en het project

De bouwplaats situeert zich zuidwestelijk ten opzichte van de kern van Opwijk, meer bepaald tussen de Droeshoutstraat, Diepenbroek en de Groenstraat: allen gemeentewegen. In de onmiddellijke omgeving bevinden zich enkele woningen alsook een bestaand landbouwbedrijf en een tennisclub met 5 tennisterreinen. Het hinterland wordt gekenmerkt door voornamelijk weiden en akkers. Het terrein is volledig gelegen binnen

het recreatiegebied. Het perceel zelf bestaat momenteel uit weiland, struikgewas en bebossing.

Het ingediend project voorziet in het oprichten van een sportgebouw met tribune, kleedkamers, sanitair, cafetaria en evenementenzaal. Het sportgebouw wordt ingeplant tussen de 2 eveneens aan te leggen voetbalvelden. Het gebouw heeft een breedte van 15,42 m en een totale bouwdiepte van 138,67 m. Het gebouw omvat enkel een gelijkvloers niveau. Vooraan heeft het gebouw een hoogte van 4,00 m, achteraan wordt een klein volume uitgevoerd met een hoogte van 7,00 m. Het gebouw wordt opgetrokken in zeer sobere materialen (betonpanelen en aluminium buitenschrijnwerk), uitgevoerd in neutrale kleuren waarbij vooral grijstinten gebruikt te worden.

De inrichting van het terrein voorziet in de inplanting van twee voetbalvelden, een beachvolleyveld een skateterrein en bijhorende randinfrastructuur zoals paden en parkeergelegenheid. Dit geheel wordt omkaderd door bloemenweides, boszones en wadi's. De bestaande bron wordt geïntegreerd in een natte zone.

De ontsluiting van het gebied gebeurt langs de Droeshoutstraat. Hier bevindt zich de hoofdtoegang. Het inkomplein bestaat uit een dolomietverharding met een bomenraster en doet dienst als ontvangstplein. Op het einde van de ontsluitingsweg wordt voorzien in een parking met 180 parkeerplaatsen waarvan 10 plaatsen worden voorzien voor mindervaliden. Langs de ontsluitingsweg zijn tevens 2 parkeerplaatsen voor bussen voorzien. De ontsluitingsweg wordt uitgevoerd in kws verharding, de parkings in grasdallen. De parkeerplaatsen voor mindervaliden worden in betonstraatstenen bestraat. In de zone tussen de voetbalvelden en de Droeshoutstraat wordt naast de parking ook nog voorzien in een petanque-terrein uitgevoerd in dolomiet, een multi-sportterrein in rubberverharding, een skate-terrein in kws - verharding en fietsenstallingen. Ter hoogte van het petanque-terrein wordt een kleine luifel voorzien die zal dienst doen als schaduw/beschutting. Het volledige domein wordt omringd door een Finse piste uitgevoerd in houtschors.

Een nieuwe cirkelvormige gracht zorgt voor de buffering van het hemelwater. Het hemelwater inclusief de drainages van de voetbalvelden worden via deze buffergracht vertraagd geloosd in het bestaande beken- en grachtenstelsel. Afvalwater wordt naar de Droeshoutstraat afgevoerd en daar aangesloten op de bestaande riolering.

De voetbalpleinen en een deel van het sportgebouw wordt volledig omheind (hoogte omheining 2,00 m).

Natte zones (wadi's) worden afgewisseld met open ruimtes en boszones. De open ruimtes worden ingezaaid met een bloemenmengsel. De paden doorheen dit gebied worden aangelegd in houtschors. Deze slingerpaden verbinden de Droeshoutstraat met Diepenbroek, Diepenbroek met de Groenstraat en de Droeshoutstraat met de Groenstraat. (...)

Toetsing aan de goede ruimtelijke ordening

De voorgestelde inrichting en bebouwing is stedenbouwkundig aanvaardbaar en voldoet aan de doelstellingen van artikel 1.1.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Artikel 4.3.1.§1 van de Vlaamse Codex stelt dat een vergunning dient te worden geweigerd indien het aangevraagde onverenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening. Artikel 4.3.1, §2 1° stelt dat het aangevraagde voor zover noodzakelijk of relevant wordt

beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de

RvVb - 3

bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen, in het bijzonder met inachtneming van de doelstellingen van artikel 1.1.4. Artikel 4.3.1. §2, 2° stelt dat het vergunningverlenende bestuursorgaan bij de beoordeling van het aangevraagde rekening houdt met de in de omgeving bestaande toestand, maar dat het ook beleidsmatig gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de voormelde aandachtspunten in rekening kan brengen.

De aanvraag in conform de voorschriften van het RUP Nanove goedgekeurd door de Deputatie d.d. 21/08/2012 meer bepaald de voorschriften aangaande de zone voor dagrecreatie.

De geplande werken brengen de ruimtelijke draagkracht van het perceel niet in het gedrang. Zo is er voldoende groen en open ruimte voorzien en wordt het voorziene sportgebouw eveneens omringd door hoogstammige bomen en lage struiken waardoor het vanaf de openbare weg grotendeels aan het zicht onttrokken wordt.

De belangen op de aanpalende percelen worden niet geschaad.

De aanvraag, het oprichten van een sportgebouw alsook de inrichting van een natuur-, sport- en recreatiegebied, wordt gunstig geadviseerd. ..."

De verwerende partij beslist op 29 oktober 2012 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

De verzoekende partij, samen met de heer Kjell SCHEMBRI, alsook de heer Eddy HILLAERT, mevrouw Krista VAN DEN MEERSCHE en de heer Sefanja HILLAERT tekenen tegen deze beslissing beroep aan bij de Raad. Met een arrest van 28 mei 2013 (nr. S/2013/0144) beveelt de Raad de schorsing van de tenuitvoerlegging van vermelde bestreden beslissing.

De verwerende partij heeft geen verzoek tot voortzetting ingediend conform artikel 4.8.19, eerste lid VCRO zodat de Raad met een arrest van 27 augustus 2013 (nr. A/2013/0513) de beslissing van 29 oktober 2012 vernietigt. Aan de verwerende partij wordt het bevel opgelegd een nieuwe beslissing te nemen binnen een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de betekening van het arrest.

De verwerende partij beslist dienvolgens op 2 december 2013 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

"...

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

Deze beoordeling — als uitvoering van art. 1.1.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1. van de codex:

- functionele inpasbaarheid, mobiliteitsimpact, schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid, visueelvormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten, het bodemreliëf, hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen

Het betreffende gebied is reeds sinds de goedkeuring van het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse dd. 0/7/0311977 ingekleurd als gebied voor dagrecreatie.

Het dd. 21/08/2008 definitief goedgekeurde gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Nanove" heeft deze bestemming bevestigd en verfijnd met een beperkt aantal stedenbouwkundige voorschriften.

Het project voldoet volledig aan de geldende voorschriften van dit gemeentelijk R.U.P. "Nanove", "gebied voor dagrecreatie". De aanvraag bevat een inrichtingsplan voor de totaliteit van het betreffende goed.

Het project kadert in de uitbouw van de gemeentelijke recreatieve sportinfrastructuur. Door de realisatie van het project worden de gemeentelijke sport- en recreatievoorzieningen op een toekomstgerichte, kwaliteitsvolle en compacte manier uitgebreid. Het goed is vanuit planologisch en stedenbouwkundig oogpunt goed gelegen aansluitend bij de bebouwde kom van Opwijk waardoor het project, door een bundeling van gemeenschapsvoorzieningen een kernversterkend effect zal hebben op het hoofddorp van de fusiegemeente Opwijk.

Het domein zal na realisatie eveneens een attractieve, recreatieve parkfunctie kunnen vervullen gelet op de totaalinrichting met Finse piste, graslanden, bloemenweides, waterpartijen, solitaire hoogstambomen en ruime partijen met boom- en struikvormers. Door deze ruime groen- en watervoorzieningen kan het domein zelfs een functie vervullen in de uitbouw en ontwikkeling van de natuurlijke fauna en flora in de ruimere omgeving. De voorziene kappingen betreffen, dixit het agentschap voor Natuur en Bos, niet-inheemse bomen en worden door een compenserende aanplanting vervangen. Deze groenvoorzieningen sluiten fysiek aan bij een achterliggend bosgebied. De voorgestelde groenaanplantingen met boom- en struikvormers, quasi rondom de site, zullen eveneens een visueel attractief gegeven zijn in de ruimere omgeving en zullen naar de omwonenden toe een visuele meerwaarde creëren en de woon- en leefkwaliteit in de omgeving gunstig beïnvloeden.

Het betreft een quasi vlak terrein dat bestaat uit vrij natte gronden die voor een substantieel deel "mogelijk overstromingsgevoelig" zijn (door afspoelend hemelwater), Het betreft echter zeker geen waterzieke gronden. De totaliteit van de voorgestelde verhardingen en het gebouw is zeer beperkt t.o.v. de totale oppervlakte van het terrein. Voor wat betreft het gebouw en de verhardingen wordt het project in ieder geval onderworpen aan de provinciale verordeningen inzake opvang en hergebruik van hemelwater. De aanvraag houdt hiermee rekening. Op het vlak van water voorziet het project in grote wadi's die het waterbergend en -bufferend vermogen op het terrein zullen verzekeren en zelfs sterk zullen uitbreiden t.o.v. de huidige toestand. Het project voldoet bijgevolg aan de doelstellingen en beginselen van het decreet op het integraal waterbeleid.

Door de aanleg van het wadi- en poelensysteem, ten behoeve van de waterproblematiek (opvang en buffering), in combinatie met de groenaanleg, inclusief de voorgestelde taluds, wordt het recreatieve gebied op een visueel aangename manier ingericht.

De voorgestelde taluds, met een maximale hoogte van 2 m, zullen enerzijds, in combinatie met de gras- en waterpartijen en ruime boom- en struikcomplexen, een visueel aantrekkelijk landschap creëren en anderzijds mogelijke visuele en/of geluidshinder bufferen en/of neutraliseren naar de omwonenden toe. Deze bouwwerken geven een invulling van de bestemming voorzien op het gewestplan en het huidige R.U.P. De hinder naar de omgeving toe wordt tot een minimum beperkt door het feit dat de voorgestelde bebouwing en harde recreatie, in combinatie met de zeer ruime groen- en bufferingsvoorzieningen, op ruime afstand van de woningen in de omgeving worden voorzien. Het blijft een gemeentelijke, al dan niet politionele, bevoegdheid om eventuele

onaanvaardbare hinder door middel van een aangepast toezichtsbeleid op te volgen en eventueel te beperken en/of te sanctioneren.

Het terrein wordt voor een substantieel gedeelte genivelleerd voor de aanleg van het gebouw en de rechtstreeks aanpalende voetbalterreinen waarbij naar de Droeshoutstraat toe een afgraving wordt voorzien van max. 1,22 m voor het sportgebouw en naar achter een ophoging van max. 1,04 m achter het sportgebouw. Deze nivellering is eigen aan en noodzakelijk voor de beoogde functies. Gelet op de schaal van het project en gelet op de totaalinrichting van het gebied, zal deze wijziging in het terrein profiel nauwelijks zichtbaar zijn in het toekomstige landschap.

In het voorgestelde gebouw zijn kleedkamers, sanitaire en technische ruimtes, administratieve lokalen, en cafetaria en een polyvalente ruimte met sanitair, keuken en berging voorzien. Deze functies en voorzieningen zijn eigen aan een hedendaags, gemeentelijk recreatief sportcomplex en horen bij of zijn complementair aan het voorgestelde natuur-, sport- en recreatieterrein. Het gebouw wordt uitgevoerd in geïsoleerde betonpanelen met aluminium schrijnwerk en een strakke, eenvoudige vormgeving wat zal resulteren in een gebouw dat zich door zijn sober, hedendaags en functioneel karakter zal integreren in het projectgebied en een meerwaarde zal betekenen voor het gemeentelijk gebouwenpatrimonium en voor de ruimere omgeving in het algemeen.

De overige sport- en aanverwante infrastructuur wordt rondom het gebouwen en de voetbalterreinen voorzien. Deze infrastructuur wordt eveneens zodanig ingeplant dat er een aangename omgeving ontstaat die met het nodige groen wordt aangelegd en/of gebufferd. De voorgestelde parkeerfaciliteiten, die eveneens worden voorzien van gespreide boomaanplantingen, zijn voldoende ruim gedimensioneerd en op schaal van het project.

De voorliggende Droeshoutstraat, met een breedte van het openbaar domein van +/- 10 m, is een gemeentelijke verbindingsweg voorzien van aanliggende fietspaden die het hoofddorp Opwijk verbindt met het gehucht Droeshout. Deze weginfrastructuur, die op dit moment zeker zijn verzadigingspunt niet bereikt heeft, kan gemakkelijk het aan- en afrijdende verkeer aan dat sporadisch, eventueel met lichte pieken, veroorzaakt wordt door het starten en stoppen van sportwedstrijden en dergelijke meer en het normale, sporadische gebruik door individuele sporters en recreanten.

..."

Dit is de bestreden beslissing.

Mevrouw Krista VAN DEN MEERSCHE heeft met een aangetekende brief van 23 januari 2014 eveneens een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging en tot vernietiging van de bestreden beslissing ingesteld. Deze zaak is bij de Raad gekend onder het rolnummer 1314/0355/SA/3/0343.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT VERNIETIGING

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van de vordering

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig werd ingesteld. Er worden op dit punt geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij omschrijft haar belang als volgt:

"

Zoals hierboven reeds aangehaald, grenst het perceel van verzoeker onmiddellijk aan de percelen, kadastraal gekend als 241B, 242, 244B, 245A, 246C, 247B, 248A, 249H, 249K, 252T, 256E, 257G, 257M, 258C, 259A, 260A, 261, 262E, waarop het recreatiedomein opgetrokken zal worden.

Door het verdwijnen van de waardevolle groene open ruimte, zal verzoeker ongetwijfeld visuele en esthetische hinder lijden (stuk 17).

Bij de realisatie van het project zal deze ruimte opgevuld worden met verschillende sportterreinen, waaronder twee voetbalvelden met bijhorende accommodatie en een evenementenhal.

Bovendien brengt de exploitatie van dergelijk domein enorm veel overlast met zich mee. De geluidshinder die o.a. de bezoekers, de af- en aanrijdende auto's, de toeschouwers van de voetbalmatchen en de feestgangers van de evenementenzaal teweeg zullen brengen, kan moeilijk betwist worden.

Bovendien zal de veldverlichting, de verlichting van de Finse piste en het af- en aanrijden van de talloze auto's voor lichtvervuiling zorgen.

Ook de verkeersdrukte zal ernstig toenemen. Dit heeft vooral negatieve gevolgen voor het perceel van verzoeker. Van wild parkeren zal de gehele omgeving, inclusief verzoeker, gelet op het beperkt aantal voorziene parkeerplaatsen, last ondervinden.

Het is bovendien bewezen dat dergelijke recreatiedomeinen criminaliteit met zich meebrengen (stukken 10 en 11).

Voor een uitgebreidere uiteenzetting over de hinderaspecten van dit project verwijst verzoeker naar het MTHEN.

De ingeroepen hinder heeft een sterk negatieve weerslag op zijn woonklimaat en het valt niet te ontkennen dat er een causaal verband kan bestaan met de uitvoering van de bestreden beslissing.

Er is dan ook sprake van een voldoende persoonlijk, actueel en direct belang in hoofde van verzoeker.

Tevens kan verwezen worden naar de arresten nr. S/2013/0144 van 28 mei 2013 en nr. A/2013/0513 van 27 augustus 2013 waarin de Raad reeds het belang van verzoeker erkende.

..."

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partij als volgt:

"

Het is immers duidelijk dat de nadelen die naar voren worden gebracht als zijnde moeilijk te herstellen ernstige nadelen, bij de beoordeling van het belang en de concretisering ervan, niet aan de bestreden beslissing, maar wel aan de bestemming zelf van het gebied kleven.

Dit werd in het arrest dat de gevraagde schorsing verwierp ook zo geoordeeld.

De aanvraag heeft immers betrekking op een gebied dat gelegen is volgens het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse (KB 07/03/1977) als gebied voor dagrecreatie.

. . .

Deze bestemming van dagrecreatie werd niet aangevochten door de verzoekende partij.

Deze bestemming alleen al, ongeacht welke stedenbouwkundige vergunning er precies zou worden uitgereikt m.b.t. de aanvraag die overeenkomstig deze bestemming wordt ingediend, houdt in dat er aan dagrecreatie, zijnde recreatie en sport, wordt gedaan op het gebied in kwestie.

M.a.w., dat de verzoekende partij het een nadeel vindt dat haar uitzicht op rustgevende grazende koeien zou worden ontnomen, en anderzijds dat er van op de percelen waarop de aanvraag slaat enige inkijk zou zijn door recreanten en sportievelingen in de tuin van de verzoekende partij, is inherent aan de bestemming zelf.

Net zoals in een woongebied het principe van de bewoning (en in dat geval bv. ook het verdwijnen van grazend vee op een weide) een normale hinder uit nabuurschap creëert, en dit niet als een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan worden aangehaald, kunnen ook in voorliggend geval de nadelen die de verzoekende partij aanhaalt niet als nadelen worden beschouwd uit de bestreden beslissing.

Immers, het feit dat in de plaats van de bestaande toestand met grazende koeien en een weids uitzicht, er een nog steeds met ruim groen aanwezig sportvelden komen is geen nadeel en, in de mate dit toch als hinderlijk zou worden beschouwd, is dit nog steeds niet als een ernstige hinder te beschouwen. Het betreft in dat geval immers een normaal te tolereren hinder die overigens uit de bestemming zelf voortkomt.

In de redenering van de verzoekende partij zou immers elke invulling van de bestemming dagrecreatie ipso facto een (moeilijk te herstellen ernstig) nadeel veroorzaken. ..."

3.

In haar wederantwoordnota antwoordt de verzoekende partij hierop als volgt:

"

De zienswijze van verwerende partij m.b.t. het feit dat deze hinder en nadelen voortvloeien uit de gewestplanbestemming en niet uit de bestreden beslissing zelf, kan absoluut niet worden aanvaard.

Het is niet de gewestplanbestemming zelf, maar de wijze waarop die wordt ingevuld middels de bestreden beslissing die enorm veel hinder zal veroorzaken.

Zo heeft verzoeker onder meer aangegeven dat de constructie én de exploitatie met verschillende recreatieve faciliteiten, zoals een cafetaria en evenementenhal, twee voetbalvelden, een skateterrein, petanque terreinen, bijkomende parking,... voor enorme hinder zal zorgen op vlak van mobiliteit, privacy, lichtinval,... Het is niet ondenkbaar dat een andere, minder dichte invulling van het recreatiegebied voor veel minder hinder zal zorgen in hoofde van verzoeker.

Het staat bovendien eveneens vast dat verwerende partij deze hinderaspecten in zijn antwoordnota niet betwist.

Tenslotte verwijst verzoeker nog naar de twee eerdere arresten van Uw Raad in deze zaak waarin het belang van verzoeker wel degelijk werd aanvaard.
..."

Beoordeling door de Raad

1.

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO in principe dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon of als rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen <u>kan</u> ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

Wel zal de verzoekende partij het mogelijk bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zal de verzoekende partij dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of zal ondervinden.

In voorkomend geval zal de verzoekende partij beschikken over het rechtens vereiste belang om conform artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO een beroep in te dienen bij de Raad.

2.

De verwerende partij betwist de hinder en nadelen, zoals aangevoerd door de verzoekende partij niet, maar stelt dat deze voortvloeien uit de gewestplanbestemming als 'recreatiegebied' en niet uit de bestreden beslissing zelf. De verwerende partij verwijst hierbij naar het arrest van de Raad van 20 oktober 2015 (RvVb/S/1516/0131) waar de vordering tot schorsing werd verworpen.

De Raad oordeelt dat deze verwijzing niet dienstig is aangezien het moeilijk te herstellen nadeel, als schorsingsvoorwaarde, een andere finaliteit heeft dan de in artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO bedoelde rechtstreekse of onrechtstreekse hinder en nadelen waarop een verzoekende partij in voorkomend geval haar belang bij haar vordering steunt.

3.

De Raad stelt vast dat niet betwist wordt dat de verzoekende partij bewoner is van het pand dat grenst aan de percelen waarop de bestreden beslissing betrekking heeft. Zij maakt in haar verzoekschrift voldoende aannemelijk dat zij zowel rechtstreekse als onrechtstreekse hinder en nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing.

Zij wijst meer specifiek op het opvullen van de waardevolle groene open ruimte met verschillende sportterreinen, waaronder twee voetbalvelden met bijhorende accommodatie en een evenementenhal, waardoor de verzoekende partij vreest visuele en esthetische hinder te lijden.

De aard en de omvang van deze hinder en nadelen worden in het licht van de toepassing van artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO, voldoende concreet omschreven en er valt niet te betwisten dat er een causaal verband kan bestaan met de realisatie van de werken die middels de bestreden beslissing werden vergund.

De exceptie wordt verworpen.

V. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT VERNIETIGING

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij de schending in '...van artikel 8 §§ 1 en 2 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, uit de schending van de artikelen 2, 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoetsen, en uit de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur."

Zij licht dit middel toe als volgt:

"...

Uit artikel 3 §2, 17° en artikel 8 §§1 en 2 van het decreet van 8 juli 2003 volgt dat een beslissing waarbij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend een formele motivering moet bevatten waaruit blijkt dat de in artikel 8 §1 DIWB bedoelde watertoets is uitgevoerd.

Uit die motivering moet meer bepaald blijken, hetzij dat uit de werken waarvoor de vergunning wordt verleend geen schadelijke effecten kunnen ontstaan als bedoeld in artikel 3 §2, 17° van het voormelde decreet, hetzij dat zulke effecten wel kunnen ontstaan, maar dat die door het opleggen van gepaste voorwaarden zoveel mogelijk worden beperkt of hersteld (cf. o.m. RvS, De Vries, nr. 207.356 van 14 september 2010).

Enkel met de formeel uitgedrukte motieven mag rekening worden gehouden (cf. o.a. RvS, Ooghe, nr. 157.464 van 11 april 2006. RvS, Cuyckx, nr. 163.899 van 20 oktober 2006; RvS, Buysschaert, nr. 165.758 van 11 december 2006; RvS, Apers, nr. 166.439 van 9 januari 2007).

Deze rechtspraak van de Raad van State werd intussen bevestigd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen (cf. RvVb, nr. A/2010/0042 van 24 november 2010).

Het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoetsen, hierna het watertoetsbesluit, werd gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 14 oktober 2011 (BS 14 november 2011 (ed. 2)).

Wat de motivering van de waterparagraaf in de afgeleverde beslissingen betreft, wijzigt het nieuwe watertoetsbesluit de vroegere regelgeving in die zin dat, waar het onder de vroegere regelgeving volstond een toetsing uit te voeren aan de maatregelen en doelstellingen uit artikel 5 van het waterdecreet, de vernieuwde regeling specifiek bepaalt dat de waterparagraaf een in achtneming moet bevatten van de doelstellingen en beginselen in de artikelen 5, 6 en 7 van het DIWB.

Van belang hierbij is dat het vernieuwde watertoetsbesluit specifiek verwijst naar artikel 6 van het DIWB dat uitdrukkelijk bepaalt dat de vergunningverlenende overheden bij de afgifte van een vergunning onder meer rekening dienen te houden met het standstill-beginsel, het preventiebeginsel, het voorzorgsbeginsel en het solidariteitsbeginsel.

Conform de huidige regelgeving dient de waterparagraaf in de afgeleverde vergunningen uitgebreider en formeler te zijn dan dit voorheen het geval was.

De conformiteit van de vergunningsaanvraag met de voormelde beginselen uit artikel 6 dient te worden onderzocht en besproken.

In de beslissing moet bijgevolg uit de motivatie blijken hoe het project zich verhoudt ten aanzien van de hoger vermelde beginselen (TOURY, J. en DENYS, M., Vernieuwde watertoets. Vergoedingsregeling bij bouw- en verkavelingsverbod, NJW 2012, afl. 256, 82-92).

Uit het bestreden besluit blijkt geenszins dat de GSA zelf enige watertoets aangaande de aanvraag heeft doorgevoerd.

Integendeel beperkt de GSA zich in casu tot de letterlijke overname van het advies van de provincie Vlaams-Brabant.

De waterparagraaf in de bestreden vergunning stelt het volgende:

"Het voorliggende bouwproject voorziet in het bouwen van een sportgebouw met tribune, kleedkamers, sanitair cafetaria en evenementenzaal + aanleg sportterreinen, parking en omgevingsaanleg en dit veroorzaakt een significant effect op het watersysteem. Het mogelijk schadelijk effect werd onderzocht door de bevoegde waterbeheerder. Het advies van de waterbeheerder, de provincie Vlaams-Brabant, stelt dat mits voldaan wordt aan de opgelegde voorwaarden, de afkoppeling van hemelwater afkomstig van dakvlakken en verharde oppervlakken strikt na te leven en de nodige maatregelen te nemen voor het onderhoud van het wadi- en poelensysteem teneinde het waterbufferend vermogen van de site te garanderen in de toekomst, het project verenigbaar is met het watersysteem en in overeenstemming is met de doelstellingen en beginselen bepaald in artikel 5 en 6 van het decreet op het integraal waterbeleid."

Zoals hierboven aangehaald, moet uit de formele motivering blijken of uit de werken waarvoor de vergunning wordt verleend al dan niet schadelijke effecten kunnen ontstaan.

In casu stelt de GSA dat er sprake is van een significant effect op het watersysteem. Wat dit significant effect dan wel mag wezen, wordt niet duidelijk gemaakt.

In het wateradvies is er sprake van een schadelijk effect op de bescherming tegen wateroverlast en overstromingen. Wat dit concreet inhoudt, is evenmin duidelijk. Is dit louter een verwijzing naar de ligging van het gebied in mogelijks overstroombaar gebied? Dit kan niet volstaan.

Uw Raad stelt immers in het arrest nr. A/2010/0042 van 24 november 2010 terecht:

"Het feit dat het voorwerp van de aanvraag <u>niet gelegen is in een recent overstroomd</u> gebied of een overstromingsgebied is evenzeer niet meer dan een vaststelling en zegt niets over de eventuele schadelijke effecten van het gehele project op zich." (eigen accentuering)

Als het schadelijk effect niet dienstig geïdentificeerd werd, hoe kunnen de opgelegde voorwaarden/remediëring dan volstaan?

Bovendien dient te worden vastgesteld dat de opgelegde voorwaarden, m.n. voldoende hoog inplantingspeil, het naleven van de provinciale stedenbouwkundige verordeningen en het onderhoud van de wadi- en poelsystemen, niet als voldoende concrete temperingen van de schadelijke effecten kunnen beschouwd worden.

Deze maatregelen worden immers nergens in verband gebracht met eventuele schadelijke effecten ingevolge het uitvoeren van de vergunde werken, laat staan dat blijkt of deze maatregelen worden opgelegd om schadelijke effecten te vermijden of om deze zoveel mogelijk te beperken.

Bovendien kan het naleven van de provinciale stedenbouwkundige verordeningen moeilijk aanzien worden als een concrete oplossing om de impact op de waterhuishouding op te vangen. De vigerende wetgeving moet immers steeds worden nageleefd (RvVb, nr. A/2012/0314 van 31 juli 2012).

Dit kan dus bezwaarlijk als extra voorwaarde worden aanzien die wordt opgelegd om eventuele schadelijke effecten te vermijden, beperken of herstellen.

Ook het onderhoud van de infrastructuur kan moeilijk als een afdoende remediëring beschouwd worden.

Wat het nut is van het hoge inplantingspeil wordt evenmin geduid, terwijl dit nochtans is vereist om te voldoen aan de formele motiveringsplicht zoals voorzien in artikel 8 §1 van het DIWB (RvVb, nr. A/2012/0117 van 27 maart 2012).

Hierboven werd reeds aangehaald dat het vernieuwde waterbesluit specifiek verwijst naar artikel 6 van het DIWB.

De vergunningverlenende overheid dient dus bij de afgifte van een vergunning onder meer rekening te houden met het standstill-beginsel, het preventiebeginsel, het voorzorgsbeginsel en het solidariteitsbeginsel.

De conformiteit van de vergunningsaanvraag met de voormelde beginselen dient uitdrukkelijk te worden onderzocht en besproken.

In casu maakt de GSA zich er gemakkelijk van af door te stellen dat het project verenigbaar is met de doelstellingen en beginselen zoals bepaald in artikel 5 en 6 van het decreet op het integraal waterbeleid.

Dit is echter een uitermate vage clichémotivering die geenszins kan volstaan in het kader van de formele motiveringsplicht. Er kan immers niet uit afgeleid worden waarom er sprake is van enige verenigbaarheid.

Dit blijkt evenmin uit het administratief dossier.

In casu dringt zich, los van de beschouwingen hierboven, alleszins een grondige watertoets op.

Het voorziene project voorziet immers in een verharding van maar liefst 7.090 m², hetgeen i.t.t. wat de GSA tracht voor te houden, bezwaarlijk als beperkt beschouwd kan worden.

Daarnaast worden er kunstmatige wadi-poelen aangelegd die ongetwijfeld een impact zullen hebben op de bestaande waterhuishouding, los van hun mogelijk waterbergend en bufferend vermogen.

Dit zal een serieuze impact hebben op de waterhuishouding op de percelen.

Bovendien worden de percelen waarop het project zal opgetrokken worden nu gebruikt als weiland. Uit de bijgevoegde foto's blijkt duidelijk dat er reeds jaar en dag sprake is van aanzienlijke wateroverlast op de betrokken percelen. Het weiland ligt er steeds drassig bij (stuk 19). In tegenstelling tot wat de GSA tracht voor te houden, betreft dit wel degelijk waterzieke gronden.

Er zal dus een aanzienlijke hoeveelheid water afgepompt moeten worden om dit project te realiseren.

Er dienen dan ook vragen te worden gesteld naar de gevolgen van deze ingrepen op de stabiliteit van de ondergrond en de gevolgen voor de naastgelegen woningen, waaronder deze van verzoeker. Ook hierop gaat de GSA niet in, niet tegenstaande verzoeker dit in zijn eerste verzoek tot vernietiging met vordering tot schorsing uitvoerig uiteenzette.

Bovendien wordt er niet verwezen naar de aanwezigheid van een biologisch zeer waardevolle bron en de integratie hiervan in een poel (stukken 6 en 14).

Nochtans stelt zelfs het ANB in zijn advies dat het bronwater zich niet mag vermengen met het water van de grachten. Het is dan ook onbehoorlijk dat de GSA de impact van de vergunde werken op de biologisch zeer waardevolle bron niet bestudeerd heeft.

De aanvraag heeft zodoende een impact op de volledige omgeving met een ernstig risico op verandering voor o.m. de stabiliteit van de ondergrond, de structuur van de bron en de kwaliteit van het bronwater.

De GSA is er nochtans op grond van de beginselen van behoorlijk bestuur, i.h.b. het zorgvuldigheidsbeginsel, toe gehouden om zijn beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en zich bij het nemen van zijn beslissingen te baseren op correcte feitelijke informatie.

Door de vergunning te verlenen onder verwijzing naar een gebrekkig advies, zonder te voldoen aan de formele motiveringsvereiste van artikel 8 §1 DIWB, verder uitgewerkt in de artikelen 4, 5 en 6 van het watertoetsbesluit, heeft de GSA het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden.

..."

2. De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

"...

In de bestreden beslissing wordt specifiek m.b.t. de watertoets geoordeeld:

"Overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeheer dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets. Het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet Integraal Waterbeleid en aan de bindende bepalingen van het bekken-beheerplan.

Het voorliggende (bouw)project voorziet in het bouwen van een sportgebouw met tribune, kleedkamers, sanitair, cafetaria en evenementenzaal + aanleg sportterreinen, parking en omgevingsaanleg en dit veroorzaakt een significant effect op het watersysteem. Het mogelijk schadelijk effect werd onderzocht door de bevoegde waterbeheerder. Het advies van de waterbeheerder, de provincie Vlaams-Brabant, stelt dat mits voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden, de provinciale stedenbouwkundige verordeningen inzake afkoppeling van hemelwater afkomstig van dakvlakken en verharde oppervlakten strikt na te leven en de nodige maatregelen te nemen voor het onderhoud van het wadi- en poelensysteem teneinde het waterbufferend vermogen van de site te garanderen in de toekomst, het project verenigbaar is met het watersysteem en in overeenstemming is met de doelstellingen en beginselen bepaald in artikel 5 en 6 van het decreet op het integraal waterbeleid."

Het is daarmee duidelijk dat de beslissende overheid zich aansluit bij het advies dat concreet betrekking heeft op de aanvraag in kwestie zodat verzoekende partij ten onrecht stelt dat de motivering een standaardmotivering zou zijn.

Het is niet omdat de verzoekende partij zich allerlei vragen stel waarop zij een antwoord zou willen krijgen dat de beslissende overheid in gebreke zou blijven afdoende te motiveren in het bijzonder wat de watertoets betreft, zo deze geen antwoord geeft op de hypothetische vragen die verzoekende partij zich stelt.

Nu de beslissende overheid klaarblijkelijk niet afwijkt van de waterbeheerder, is het niet nodig in het bijzonder te motiveren waarom dit advies wordt bijgetreden.

Het mogelijk schadelijk effect werd beoordeeld en wel in die zin dat mits het voldoen aan bepaalde voorwaarden het project verenigbaar wordt geacht met het watersysteem een met de doelstellingen van het decreet integraal waterbeleid.

..."

3. In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij nog:

"...

De kritiek van verzoeker dat de opgelegde voorwaarden, m.n. voldoende hoog inplantingspeil, het naleven van de provinciale stedenbouwkundige verordeningen en het onderhoud van de wadi- en poelsystemen, niet als voldoende concrete temperingen van de schadelijke effecten kunnen beschouwd worden, komt evenmin aan bod in verweerders antwoordnota.

Verzoeker hield in het inleidende verzoekschrift namelijk terecht voor dat deze maatregelen niet in verband worden gebracht met eventuele schadelijke effecten ingevolge het uitvoeren van de vergunde werken, laat staan dat blijkt of deze maatregelen worden opgelegd om schadelijke effecten te vermijden of om deze zoveel mogelijk te beperken.

Bovendien kan het naleven van de provinciale stedenbouwkundige verordeningen moeilijk aanzien worden als een concrete oplossing om de impact op de waterhuishouding op te vangen. Deze voorwaarden moeten in elke stedenbouwkundige vergunning worden nageleefd.

Hierbij maakt het niet uit of de waterbeheerder van de provincie Vlaams-Brabant al dan niet gunstig heeft geadviseerd. Het is namelijk aan verwerende partij om te onderzoeken of de aanvraag een "schadelijk effect" kan hebben, zoals bedoeld in artikel 3 § 2, 17° DIWB, en, wanneer dat zo is, of dit door het opleggen van gepaste voorwaarden zoveel mogelijk kan worden beperkt of hersteld. Bovendien moet de vergunningsbeslissing een formele motivering bevatten, waaruit blijkt dat dit onderzoek is uitgevoerd (RvVb nr. A/2014/0084 van 28 januari 2014).

..."

Beoordeling door de Raad

1.

De verzoekende partij voert aan dat uit de bestreden beslissing niet blijkt of de verwerende partij enige eigen beoordeling in het kader van de watertoets heeft gemaakt aangezien zij zich beperkt tot de overname van het advies van de provincie Vlaams-Brabant, dienst Waterlopen. Bovendien, zo stelt de verzoekende partij, kunnen de opgelegde voorwaarden niet als concrete temperingen van de schadelijke effecten beschouwd worden.

2. Uit artikel 8, §1 en §2 DIWB volgt dat de beslissing waarbij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend, een formele motivering moet bevatten waaruit blijkt dat de in artikel 8, §1 bedoelde watertoets is uitgevoerd.

Wanneer een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend, moet uit de motivering blijken, hetzij dat uit de werken, waarvoor een vergunning wordt verleend, geen schadelijke effecten kunnen ontstaan, zoals bedoeld in artikel 3, §2, 17° DIWB, hetzij dat zulke effecten wel kunnen ontstaan, maar dat die door het opleggen van gepaste voorwaarden zoveel mogelijk worden beperkt of hersteld. Voor zover het gaat om vermindering van infiltratie van hemelwater of vermindering van de ruimte voor het watersysteem, moeten er compensatiemaatregelen opgelegd worden.

Uit deze bepalingen volgt dat de vergunningverlenende overheid moet onderzoeken of een aanvraag een 'schadelijk effect' doet ontstaan, zoals bepaald in artikel 3, §2, 17° DIWB, namelijk "ieder betekenisvol effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat,

het landschap en het onroerend erfgoed, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen".

Het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (hierna het Watertoetsbesluit), werd gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 14 oktober 2011.

Artikel 3, §1 van het Watertoetsbesluit luidt nu als volgt:

"...

Met behoud van de toepassing van de andere reglementaire bepalingen die ter zake van toepassing zijn, gaat de vergunningverlenende overheid na of er sprake kan zijn van een schadelijk effect als vermeld in artikel 3, §2, 17° van het decreet. Wanneer blijkt dat bedoeld schadelijk effect er niet zal zijn, is het resultaat van de watertoets positief.

..."

Artikel 4, §1 van hetzelfde besluit, zoals gewijzigd, bepaalt:

"

Met behoud van de toepassing van de andere reglementaire bepalingen die ter zake van toepassing zijn, moet de motivering van de beslissing over een vergunningsaanvraag voor de toepassing van de watertoets een duidelijk aangegeven onderdeel bevatten, de waterparagraaf genoemd, waarbij, eventueel rekening houdend met het wateradvies, een uitspraak wordt gedaan over:

1° de verenigbaarheid van de vergunningsplichtige activiteit met het watersysteem; 2° in voorkomend geval, de gepaste voorwaarden en maatregelen om het schadelijke effect dat kan ontstaan als gevolg van de vergunningsplichtige activiteit, te voorkomen, te beperken, te herstellen of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van het hemelwater of de vermindering van de ruimte voor het watersysteem, te compenseren; 3° de inachtneming van de relevante doelstellingen en beginselen, vermeld in artikel 5, 6 en 7 van het decreet bij de beoordeling van de vergunningsplichtige activiteit en de opgelegde voorwaarden en maatregelen;

..."

De geciteerde bepalingen impliceren, onder meer, dat de verwerende partij bij het beoordelen van de aanvraag moest onderzoeken of de aanvraag een "schadelijk effect" kan hebben, zoals bedoeld in artikel 3, §2, 17° DIWB, en, wanneer dat zo is, of dit door het opleggen van gepaste voorwaarden zoveel mogelijk kan worden beperkt of hersteld. Bovendien moet de vergunningsbeslissing een formele motivering bevatten, waaruit blijkt dat dit onderzoek is uitgevoerd.

3.

De Raad kan zijn beoordeling inzake de watertoets niet in de plaats stellen van die van het vergunningverlenend bestuursorgaan en is enkel bevoegd om na te gaan of de verwerende partij de haar ter zake toegekende bevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan in redelijkheid tot haar beslissing is gekomen.

De verwerende partij stelt vast dat het project een significant effect veroorzaakt op het watersysteem. Verder verwijst de verwerende partij naar het advies van de waterbeheerder, de provincie Vlaams-Brabant, die stelt dat mits voldaan wordt aan de voorwaarden: de provinciale

stedenbouwkundige verordeningen inzake afkoppeling van hemelwater afkomstig van dakvlakken en verharde oppervlakten strikt na te leven en de nodige maatregelen te nemen voor het onderhoud van het wadi- en poelensysteem teneinde het waterbufferend vermogen van de site te garanderen in de toekomst, het project verenigbaar is met het watersysteem en in overeenstemming is met de doelstellingen en beginselen bepaald in artikel 5 en 6 van het decreet op het integraal waterbeleid.

4.

De bestreden beslissing vult bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening de watertoets verder aan:

"...

Het betreft een quasi vlak terrein dat bestaat uit vrij natte gronden. Het betreft echter zeker geen waterzieke gronden. De totaliteit van de voorgestelde verhardingen en het gebouw is zeer beperkt t.o.v. de totale oppervlakte van het terrein. Voor wat betreft het gebouw en de verhardingen wordt het project in ieder geval onderworpen aan de provinciale verordeningen inzake opvang en hergebruik van hemelwater. De aanvraag houdt hiermee rekening. Op het vlak van water voorziet het project in grote wadi's die het waterbergend en -bufferend vermogen op het terrein zullen verzekeren en zelfs sterk zullen uitbreiden t.o.v. de huidige toestand. Het project voldoet bijgevolg aan de doelstellingen en beginselen van het decreet op het integraal waterbeleid.

..."

De Raad is van oordeel dat de bestreden beslissing artikel 8, §1 en §2 DIWB schendt doordat deze slechts algemene compensatiemaatregelen oplegt om het schadelijk effect te compenseren, terwijl de aanvraag kennelijk een significant effect veroorzaakt op het watersysteem en uit de bestreden beslissing niet, minstens niet afdoende blijkt, dat vermelde algemene maatregelen volstaan. Een vaststelling die in het bijzonder klemt aangezien het terrein bestaat uit vrij natte gronden die voor een substantieel deel in mogelijk overstromingsgevoelig gebied liggen.

De voorwaarde dat moet worden voldaan aan de provinciale stedenbouwkundige verordeningen inzake afkoppeling van dakvlakken en verharde oppervlakten en het garanderen van het vermogen van het wadi- en poelensysteem zijn niet, minstens niet voldoende, specifiek en concreet. Door hun algemeen karakter en formulering is het voor de Raad onduidelijk hoe deze voorwaarden concreet bijdragen in het compenseren van het schadelijk effect op het watersysteem, zoals de verwerende partij ook zelf vaststelt.

5.

De verwerende partij beperkt zich bij de toetsing van de vergunningsplichtige activiteit aan de doelstellingen, verwoord in artikel 5 DIWB, tot een standaardformulering, die mede gelet op de eerdere vaststelling dat er een significant effect is op het watersysteem en de ligging in mogelijk overstromingsgevoelig gebied, geenszins afdoende kan worden genoemd.

Uit de waterparagraaf van de bestreden beslissing blijkt derhalve niet duidelijk of het aangevraagde daadwerkelijk door de verwerende partij werd getoetst aan enige relevante doelstelling van het integraal waterbeleid, zoals vereist wordt door artikel 5 DIWB en artikel 4, §1, 3° van het Watertoetsbesluit.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

B. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

In dit middel roept de verzoekende partij de schending in "van artikel 16 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, uit de schending van het gezag van gewijsde van de arresten nr. S/2013/0144 van 28 mei 2013 en nr. A/2013/0513 van 27 augustus 2013 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen en uit de schending van het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur."

Zij licht dit middel toe als volgt:

"...

Artikel 16 van het decreet natuurbehoud luidt:

- § 1 In het geval van een vergunningsplichtige activiteit, draagt de bevoegde overheid er zorg voor dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen.
- § 2 Een activiteit waarvoor een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, kan enkel uitgevoerd worden indien geen vermijdbare schade kan ontstaan en voor zover de aanvrager zich in voorkomend geval gedraagt naar de code van goede natuurpraktijk.

De kennisgever dient aan te tonen dat de activiteit geen vermijdbare schade kan veroorzaken. Wanneer de kennisgever dit niet gedaan heeft, dient de betrokken overheid zelf te onderzoeken of de activiteit vermijdbare schade kan veroorzaken. Indien dit het geval is of indien de code van goede natuurpraktijk niet wordt nageleefd, wordt dit door de overheid aan de kennisgever medegedeeld bij ter post aangetekende brief binnen de eventuele wachttermijn voor het uitvoeren van de activiteit voorzien in de wetgeving in kader waarvan de kennisgeving of de melding gebeurt of bij gebreke daaraan binnen dertig dagen na de kennisgeving of de melding. De kennisgever mag pas starten met de uitvoering van de betrokken activiteit wanneer voormelde termijn verstreken is zonder dat hij een voormeld bericht van de overheid heeft ontvangen.

De Vlaamse regering kan nadere regels vaststellen voor de toepassing van deze paragraaf.

§ 3 De Vlaamse regering kan voor bepaalde activiteiten of categorieën van activiteiten, voor bepaalde habitats of ecologische processen, of voor bepaalde soorten groepen, richtlijnen geven voor het beoordelen van het vermijdbare karakter van de activiteit en voor het opleggen van voorwaarden en herstelmaatregelen."

In de Memorie van Toelichting (Parl.St. VI. Parl. 1996-97, nr. 690/1, 11) wordt omtrent deze bepaling onder meer het volgende gesteld:

"Dit artikel geeft uitvoering aan het principe van de integratie. Dit betekent dat in de besluitvorming op andere beleidsterreinen van het Vlaamse Gewest en van de ondergeschikte besturen steeds rekening gehouden wordt met de 'natuur' en omgekeerd. Het natuurbeleid geeft de randvoorwaarden aan die de andere beleidsdomeinen in acht dienen te nemen, wil een effectieve realisering van het natuurbeleid mogelijk zijn. In de besluitvorming moet er alleszins zorg voor gedragen worden dat er op geen enkele wijze vermijdbare schade aan de natuur ontstaat. Bij elk afwegingsproces moet deze bekommernis steeds worden meegenomen. (...)".

Zoals de bevoegde minister voor de parlementaire commissie verklaarde (Parl. St. VI. Parl. 1996-97, nr. 690/9, p. 6-7), wordt met deze verplichting het voeren van een "horizontaal beleid" beoogd krachtens hetwelk overwegingen van natuurbehoud een rol dienen te spelen bij elke beslissing die gevolgen kan hebben voor de natuur.

Inzake hoofdstuk IV "Algemene maatregelen ter bevordering van het natuurbehoud" van het decreet natuurbehoud, waaronder artikel 16 is opgenomen, zet de minister ondermeer uiteen wat volgt :

"Het hoofdstuk met horizontale maatregelen definieert ook een algemene zorgplicht, waarbij alle nodige maatregelen verplicht te nemen zijn die redelijkerwijze kunnen worden gevraagd om de vernietiging van of schade aan natuurwaarden te voorkomen, te beperken of te herstellen. Dit wordt verder vorm gegeven in de toets bij vergunningen door de overheden dat vermijdbare schade aan natuur moet worden vermeden."

Dit artikel geeft uitvoering aan het principe van de integratie en betekent dat in de besluitvorming op andere beleidsterreinen van het Vlaamse Gewest en van de provinciale en lokale besturen steeds met de natuur moet rekening gehouden worden.

Gelet op zijn decretaal vastgelegde horizontale werking is voormeld artikel 16 ook van toepassing ingeval van een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning.

Dit wordt uitdrukkelijk bevestigd door de Raad van State:

"Gelet op zijn decretaal vastgelegde horizontale werking is het voormelde artikel 16 ook van toepassing ingeval van een aanvraag om stedenbouwkundige vergunning. Uit het voorafgaande volgt dat het feit dat de bouwplaats al of niet net in of net buiten habitat-en vogelrichtlijn gebied ligt, er niet aan in de weg staat dat een vergunningverlenende overheid steeds moet rekening houden met de natuur en dat zij de vergunning kan weigeren wanneer zij, gebruik makend van haar discretionaire bevoegdheid, van mening is dat er anders vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan. In tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen poneren, geldt in casu dan ook de natuurtoets van artikel 16 van het decreet natuurbehoud." (RvS, Bostyn e.a., nr. 204.673 van 3 juni 2010)

Bijgevolg wordt aan de vergunningverlenende overheid een voorkomingsplicht opgelegd (zie ook X, "De natuurtoets altijd en overal", TOO 2013, afl. 4, 483 e.v.)

Onder het begrip "vermijdbare schade" wordt die schade begrepen die vermeden kan worden door de activiteit op een andere wijze uit te voeren, m.n. door bijvoorbeeld gebruik te maken van andere materialen of de activiteit op een andere plaats uit te voeren.

De overheid dient met andere woorden te onderzoeken of er geen natuurvriendelijker alternatief bestaat voor de voorliggende activiteit.

Wanneer de vergunningverlenende overheid vaststelt dat de vergunningsplichtige activiteit geen vermijdbare schade aan de natuur kan veroorzaken, dan mag de desbetreffende vergunning verleend worden. In het andere geval dient zij de stedenbouwkundige vergunning te weigeren of toe te kennen onder bepaalde voorwaarden, zo dit redelijkerwijze verantwoord lijkt.

Dat de vergunningverlenende overheid de haar door artikel 16 §1 van het decreet natuurbehoud opgelegde zorgplicht is nagekomen moet blijken, zoniet uit het bestreden besluit zelf, dan toch uit de stukken van het dossier.

De overweging in het bestreden besluit dat de aanleg van het wadi- en poelensysteem ten behoeve van de waterproblematiek (opvang en buffering), in combinatie met de groenaanleg, inclusief de voorgestelde taluds, het gebied op een visueel aangename manier inricht, kan evenwel niet als een natuurtoets aanzien worden.

Dit zegt immers niet over de aanwezige fauna en flora en de impact van het project op de aanwezige natuurwaarden.

Ook het feit dat er compenserende bebossing zal doorgevoerd worden die aansluit bij het bestaande bos, houdt an sich geen natuurtoets in. Het gaat hier immers om het naleven van een verplichting die voortvloeit uit artikel 90bis van het bosdecreet. Uit het voldoen aan de bepalingen van het bosdecreet kan niet worden afgeleid dat de aanvraag ook aan de natuurtoets in de zin van artikel 16 van het natuurdecreet is onderworpen geweest (RvS, Caignie, nr. 189.801 van 27 januari 2009).

In het gehele bestreden besluit komt het woord natuur niet eens voor!

Dit is bijzonder opmerkelijk gelet op het feit dat zowel de op het perceel aanwezige bron als de aangrenzende bossen de bestaande omgeving bepalen.

In het bestreden besluit kan geen enkele overweging over het brongebied teruggevonden worden. Nochtans blijkt uit de biologische waarderingskaart dat het brongebied aangemerkt staat als biologisch zeer waardevol: [foto's]

Uit de plannen blijkt dat deze biologisch zeer waardevolle bron opgenomen zal worden in een wadi-poel en verbonden zal worden door een netwerk van grachten.

Ook het naastgelegen bosgebied het Trodt staat op de biologische waarderingskaart aangeduid als biologisch waardevol tot zeer waardevol gebied (stuk 14).

Ook hierover valt in het bestreden besluit niets te lezen.

Het hoeft evenwel geen betoog dat het rooien van een oppervlakte van 20.572 m² aan waardevolle loof- en andere bomen schade aan de natuur toebrengt. Ook het integreren van een biologisch zeer waardevolle bron in een kunstmatig aangelegde waterpartij zal ongetwijfeld een negatieve impact hebben op de kwaliteit van het bronwater. De eeuwenoude structuur van de bron zal bovendien aangetast worden.

Dit wordt bovendien bevestigd door uw Raad in het schorsingsarrest nr. S/2013/0144 van 28 mei 2013:

"De verzoekende partijen verwijzen immers naar de biologische waarderingskaart en waaruit blijkt dat de bron als biologisch zeer waardevol wordt aangemerkt en dat het te rooien populierenbos evenzeer als biologisch waardevol wordt aangeduid. De verwerende partij lijkt hier echter aan voorbij te gaan zodat de Raad moet vaststellen dat bij het nemen van de bestreden beslissing de door artikel 16 Decreet Natuurbehoud aan de verwerende partij opgelegde natuurtoets ten onrechte niet, minstens onzorgvuldig, werd doorgevoerd."

Het is bijzonder opmerkelijk dat de GSA, ondanks de hierboven geciteerde overwegingen van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, andermaal met geen woord hierover rept.

Het bos en weiland vormen een natuurlijke corridor, die een rijkdom aan fauna en flora kent. Zo wordt het weiland in de warmere periodes druk bezocht door canadese ganzen (stuk 17).

Bovendien is er in de gemeente Opwijk een tekort aan bos. Reeds in 2003 werd in opdracht van de gemeente Opwijk door de vzw Vereniging Voor Bos in Vlaanderen (VBV) een onderzoek uitgevoerd naar de potentiële mogelijkheden voor bosuitbreiding rond de bestaande boscomplexen Broevink, Trodt en Dokkene in Opwijk (stuk 16).

Omwille van het feit dat Opwijk relatief bosarm is en de oppervlakte bestaand bos in Opwijk beduidend lager is dan het gemiddelde in Vlaanderen, werd in het gemeentelijk milieubeleidsplan 2006-2010 een actieplan opgenomen voor bosuitbreiding - preferentieel van bestaande bossen (Dokkene, Trodt, Broevink) of verbindend tussen bestaande boszones.

Men zou dan ook denken dat men zeer omzichtig om zou springen met de bestaande boscomplexen. Het rooien van een groot deel van deze natuurlijke corridor zal immers enorme schade toebrengen aan de plaatselijke natuur. Bovendien zal de lichtpollutie de aanwezige fauna ernstig hinderen. Ook de lawaaihinder die de uitbating van dergelijk project teweeg brengt, komt dit niet ten goede.

Een zorgvuldig handelende overheid had echter gekeken of deze schade vermeden kon worden door de activiteit op een andere wijze uit te voeren. Door de inplanting van minder terreinen, zou een groot deel van de natuurlijke corridor grenzend aan het Trodt behouden kunnen worden. Indien de GSA zorgvuldig was geweest en de natuurtoets ter dege had uitgevoerd, was hij ongetwijfeld tot die conclusie gekomen.

Ook de bouw van een evenementenhal is weinig verenigbaar met de aanwezige natuurwaarden.

Uit bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de natuurtoets niet ter dege is uitgevoerd. Bijgevolg is de bestreden beslissing genomen op basis van een gebrekkige motivering. Ze werd niet zorgvuldig genomen doordat er niet werd nagegaan of de schade vermijdbaar was. In casu werden duidelijk de wettelijke bepalingen niet gerespecteerd (cf. o.m. RvS, Langhendries, nr. 213.379 van 20 mei 2011). ..."

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

RvVb - 21

Verzoekende partij is van oordeel dat niet werd nagegaan of de schade vermijdbaar was.

Daarbij slaat verzoekende partij echter een stap over. Het is immers niet aan de beslissende overheid om te motiveren of er schade is, of deze vermijdbaar is en of de vergunning daar voorwaarden voor oplegt.

In het kader van het ingeroepen middel in de huidige procedure komt het de verzoekende partij toe aan te tonen dat er schade is en dat het om vermijdbare schade gaat. Daarbij moet de verzoekende partij draagkrachtige en concrete gegevens aanbrengen waaruit het gevaar voor vermijdbare schade blijkt.(arrest nr. A/2013/0479 van 20.08.2013)

Het is aan de verzoekende partij om aan te tonen dat als gevolg van de beslissing natuurwaarden verloren gaan (arrest N2013/0686 van 26 november 2013).

In casu blijft de verzoekende partij daarbij in gebreke.

Daarenboven is bij de voorwaarden ook voorzien dat de voorwaarden van de afdeling van Natuur en Bos dient nageleefd te worden.

..."

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij nog:

u

Verwerende partij stelt in de weerlegging van het derde middel dat het aan verzoeker toekomt om aan te tonen dat er als gevolg van de bestreden beslissing natuurwaarden verloren gaan. Verzoeker zou hierin niet slagen, aldus verwerende partij.

Dit is manifest onjuist.

Volgens de rechtspraak van Uw Raad is het aan de vergunningverlenende overheid om na te gaan of het beoogde project al dan niet schade toebrengt aan de plaatselijke natuurwaarden. Zo stelt Uw Raad het volgende:

"De bestreden beslissing bevat geen enkele passus waaruit een onderzoek naar het al dan niet vermijdbaar karakter van de schade aan de natuur blijkt, noch blijkt zulk onderzoek uit de documenten, waarover de Raad beschikt."

(RvVb nr. A/2014/0542 van 12 augustus 2014)

Bovendien heeft verzoeker in het inleidende verzoekschrift wel degelijk aangetoond welke natuurwaarden er op het spel staan. Uit de biologische waarderingskaart blijkt duidelijk dat het brongebied aangemerkt staat als biologisch zeer waardevol.

Uw Raad geeft duidelijk aan dat dit minstens een indicatie is van de aanwezige natuurwaarden, meer bepaald:

"De Raad merkt op dat de biologische waarderingskaart geen juridische waarde heeft en slechts deel uitmaakt van een inventarisatieproject om bodembedekking, vegetatie en landschapselementen in kaart te brengen. De vermelding naar bepaalde gebieden op die kaart heeft dan ook geen dwingende gevolgen voor het vergunningverlenend bestuursorgaan.

Niettegenstaande het gebrek aan juridische waarde kan de biologische waarderingskaart enkel feitelijke aanwijzingen bevatten dat er waardevolle natuurelementen aanwezig zijn of kunnen zijn op de percelen."

(RvVb nr. A/2014/0242 van 1 april 2014)

In het inleidend verzoekschrift heeft verzoeker nog een aantal andere natuurwaarden aangehaald. Het volstaat om hiervoor te verwijzen naar hetgeen eerder werd uiteengezet, nu verwerende partij hierop geen kritiek heeft.

Verwerende partij geeft in zijn antwoordnota ruiterlijk toe dat hij de verplichte natuurtoets uit artikel 16 van het natuursbehoudsdecreet op geen enkele wijze heeft uitgevoerd. Laat staan dat er hieromtrent een afdoende motivering terug te vinden is in het bestreden besluit.

Beoordeling door de Raad

1

Verzoekende partij stelt dat de verwerende partij geen afdoende natuurtoets in de zin van artikel 16 decreet Natuurbehoud heeft uitgeoefend. De bestreden beslissing vermeldt niet eens het brongebied en het bosgebied 'het Trodt' dat op de biologische waarderingskaart als biologisch waardevol tot zeer waardevol gebied worden aangeduid.

2.

Artikel 16, §1 van het decreet Natuurbehoud houdt de zorgplicht in hoofde van het vergunningverlenend bestuursorgaan in om bij de beoordeling van aanvragen tot vergunning verplicht toepassing te maken van de natuurtoets uit artikel 16 van het decreet. De bepaling luidt als volgt:

"

§1. In het geval van een vergunningsplichtige activiteit, draagt de bevoegde overheid er zorg voor dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen.

..."

Of het vergunningverlenend bestuursorgaan de middels artikel 16, §1 decreet Natuurbehoud opgelegde zorgplicht is nagekomen moet blijken, uit de bestreden beslissing zelf, minstens uit de stukken van het dossier.

2.

In zijn arrest van 28 mei 2013 met nummer S/2013/0144 wees de Raad op het biologisch zeer waardevol karakter van de bron en het biologisch waardevol zijn van het te rooien populierenbos, zoals blijkt uit de biologische waarderingskaarten. De Raad stelde in hetzelfde arrest vast dat de verwerende partij de door artikel 16 decreet Natuurbehoud opgelegde natuurtoets ten onrechte niet, minstens onzorgvuldig, heeft doorgevoerd.

3. In de huidige bestreden beslissing is volgende passage in verband met natuur terug te vinden:

"

Door deze ruime groen- en watervoorzieningen kan het domein zelfs een functie vervullen in de uitbouw en ontwikkeling van de natuurlijke fauna en flora in de ruimere omgeving. De

voorziene kappingen betreffen, dixit het agentschap voor Natuur en Bos, niet-inheemse bomen en worden door een compenserende aanplanting vervangen. Deze groenvoorzieningen sluiten fysiek aan bij een achterliggend bosgebied. De voorgestelde groenaanplantingen met boom- en struikvormers, quasi rondom de site, zullen eveneens een visueel attractief gegeven zijn in de ruimere omgeving (...) ..."

De Raad stelt vast dat de verwerende partij ditmaal het bosgebied wel vermeldt, doch zonder het kennelijk biologisch waardevol karakter ervan bij haar beoordeling te betrekken, in het bijzonder wat de mogelijke invloed van de aanvraag is hierop. Louter stellen dat de groenvoorzieningen in de aanvraag fysiek aansluiten bij het achterliggende bosgebied is onvoldoende. Verder stelt de Raad ook vast dat de bron en zijn biologisch zeer waardevol karakter helemaal niet vermeld worden in de bestreden beslissing.

4. In haar antwoordnota stelt de verwerende partij dat het toekomt aan de verzoekende partij om aan te tonen dat er schade is en dat het om vermijdbare schade gaat, verder verwijst zij nog naar het advies van het Agentschap Natuur en Bos en de opgelegde voorwaarden.

Zoals hoger reeds uiteengezet rust de zorgplicht in het kader van artikel 16 decreet Natuurbehoud op het vergunningverlenend bestuursorgaan. Bovendien heeft de Raad met het arrest van 28 mei 2013 reeds gewezen op het biologisch waardevol tot zeer waardevol karakter van de bron en het bos en de noodzakelijke beoordeling in het kader van de natuurtoets in een vergunningsbeslissing.

Als dusdanig betwist de verwerende partij niet dat zij haar zorgplicht niet afdoende heeft uitgeoefend. Verder herhaalt de Raad dat het advies van het Agentschap Natuur en Bos zich beperkt tot de boscompensatie en de omstandigheid dat voldaan is aan de bepalingen van het Bosdecreet niet noodzakelijk betekent dat de aanvraag aan de natuurtoets van artikel 16 decreet natuurbehoud werd onderworpen.

Gelet op de voormelde vaststellingen oordeelt de Raad dan ook dat de verwerende partij ten onrechte niet, minstens onzorgvuldig, de door artikel 16 decreet natuurbehoud heeft doorgevoerd.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

C. Overige middelen

De overige middelen worden niet onderzocht aangezien dit niet tot een ruimere vernietiging kan leiden.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 2 december 2013, waarbij aan de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van een sportgebouw met tribune, kleedkamers, sanitair, cafetaria en evenementenhal + aanleg sportterreinen, parking en omgevingsaanleg op de percelen gelegen te 1745 Opwijk, Diepenbroek zn / Droeshoutstraat tussen 24 en 17 / Groenstraat zn en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie F, nummers 214B, 242, 244B, 245A, 246C, 247B, 248A, 249H, 249K, 252T, 256E, 257G, 257M, 258C, 259A, 260A, 261 en 262E.
- De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening en dit binnen een vervaltermijn van vier maanden te rekenen vanaf de betekening van dit arrest.
- 3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 275 euro, ten laste van de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare zitting op 4 oktober 2016, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, derde kamer, samengesteld uit:

Filip VAN ACKER, voorzitter van de derde kamer,

met bijstand van

Lieselotte JOPPEN, toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier, De voorzitter van de derde kamer,

Lieselotte JOPPEN Filip VAN ACKER